

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Principios de Economía e Facenda Pública		Código	612G01008
Titulación	Grao en Dereito			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Campo Villares, Manuel Octavio del	Correo electrónico	m.campov@udc.es	
Profesorado	Blanco Álvarez, José	Correo electrónico	jose.blanco2@udc.es	
	Campo Villares, Manuel Octavio del		m.campov@udc.es	
	Montes Solla, Paulino		paulino.montes.solla@udc.es	
	Prado Dominguez, A. Javier		ajavier.prado@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O obxectivo deste curso é que o estudantado se familiarice cos principios xerais de Economía e a Facenda Pública. E así formar o estudante no razonamento económico e na defensa do interese polo ben común.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A4	Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos.
A5	Coñecemento dos principios e valores constitucionais.
A7	Coñecemento das estruturas xurídico-políticas de ámbito nacional e internacional.
A9	Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutrinais).
A15	Capacidade de negociación e mediación.
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	Aprender a aprender.
B7	Resolver problemas de forma efectiva, valorando a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B8	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo, entendendo, tamén, a importancia da cultura emprendedora.
B10	Traballar de forma colaborativa.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo, amosando capacidade de expresión tanto oral como escrita en calquera das linguas oficiais da comunidade autónoma, así como nun idioma estranxeiro.
B13	Capacidade para utilizar a rede informática (internet) na obtención de información e na comunicación de datos e, en xeral, capacidade para empregar as ferramentas básicas das TIC necesarias para o exercicio da súa profesión.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Contribuír a comprender o funcionamento real da economía na sociedade contemporánea. Paralelamente plantexar a obriga de todo cidadán de contribuír cos seus tributos o sostén das necesidades colectivas e unha mellor comprensión da natureza destas últimas.		B7 B11	C4 C5
Aprendizaxe reflexivo, crítico e autónomo		B8 B3 B5	C6
Capacidade de análise crítico dos coñecementos adquiridos, capacidade de síntese e capacidade de aplicación práctica dos conceptos teóricos	A5 A15	B6 B1 B3	C6 C7
Capacidade de búsqueda da información, selección e avaliación da documentación económica e información xeral	A9	B6	
Utilización de técnicas informáticas para a obtención da información e tratamento dos problemas económicos	A9	B13	
Capacidade de análise de conceptos fundamentais da Economía e Facenda Pública, útiles no só para os alumnos de Dereito como tal, sino tamén como cidadáns que consumen, invisten, reciben subvencións públicas, pagan impostos e adoptan outras moitas decisións en materia económica.	A4 A7 A15	B7 B4	
Capacidade de expresión oral e escrita		B12	C1
Capacidade de traballo en equipo		B10	C5

Contidos	
Temas	Subtemas
PROGRAMA DE PRINCIPIOS DE ECONOMÍA E FACENDA PÚBLICA	Tema 1. A macroeconomía: conceptos básicos. 1.1: ¿Qué é a Macroeconomía? 1.2: Conceptos básicos.
PARTE I. PRINCIPIOS DE ECONOMÍA	Tema 2: O desemprego e a inflación. 2.1 O desemprego. 2.2 A inflación. 2.3 A curva de Phillips.
Tema 1. A macroeconomía: conceptos básicos.	Tema 3. As funcións do diñeiro. 3.1 Origen y tipos de diñeiro. 3.2 A oferta monetaria e a demanda de diñeiro. 3.3 O Banco Central Europeo e o euro.
Tema 2: O desemprego e a inflación.	Tema 4. O crecemento económico e o desenvolvemento. 4.1 O crecemento económico. 4.2 O desenvolvemento e as tres vías da sustentabilidade.
Tema 3. As funcións do diñeiro.	Tema 5. As novas Tecnoloxías e os fondos Next-Generation 5.1. Novas Tecnoloxías 5.2. Fondos Next-Generation
Tema 4. O crecemento económico e o desenvolvemento.	
Tema 5. As novas tecnoloxías e os fondos next-generation	

PARTE II. FACENDA PÚBLICA: FUNDAMENTOS E GASTO PÚBLICO Tema 6. O Obxecto de estudo da Facenda Pública. Tema 7. O Suxeito da actividade financeira O Sector público. Tema 8. Os Enfoques da Teoría da Facenda Pública. Tema 9. O Papel do Sector Público na Economía. Tema 10. A Teoría dos Bens Públicos e a súa provisión. Tema 11. O Gasto Público.	Tema 6. O Obxecto de estudo da Facenda Pública. 6.1. Fundamentos da Facenda Pública e Economía Pública. 6.2. Características da actividade financeira do Sector Público. Tema 7. O Suxeito da actividade financeira O Sector Público. 7.1. Concepto, delimitación e compoñentes. 7.2. características do Grupo Público ou Sector Público. Tema 8. Os Enfoques da Teoría da Facenda Pública. 8.1. O Tratamento Normativo da Facenda Pública. 8.2. O Tratamento Positivo da Facenda Pública. Tema 9. O Papel do Sector Público na Economía. 9.1. A Facenda Pública no Pensamento Económico: introducción. 9.2. A intervención pública para acadar a eficiencia. 9.3. A intervención pública para acadar a equidade. 9.4. A intervención pública para acadar a estabilidade macroeconómica. 9.5 Tipos e instrumentos da intervención pública. Tema 10. A Teoría dos Bens Públicos e a súa provisión. 10.1. Bens Sociais e Bens Privados. 10.2. Os fallos do mercado: consumo non rival e non exclusión vía prezos. 10.3. Bens Mixtos. Tema 11. O Gasto Público. 11.1. Definición e características. 11.2. Clasificacións dos Gastos Públicos. 11.3. Principios Xerais do Gasto Público.
PARTE III. FACENDA PUBLICA: OS INGRESOS PÚBLICOS Tema 12. Os Ingresos Públicos: tributos e impostos. Tema 13. O Sistema Impositivo Español. Tema 14. O Orzamento Público. Tema 15. A Teoría Xeral da Imposición: custos e incidencia.	Tema 12. Os Ingresos Públicos: tributos e impostos. 12.1. Ingresos Públicos: definición e clasificacións. 12.2. Tributos e Impostos: definicións e clasificacións. 12.3. Estrutura dun Tributo. 12.4. Principios da Imposición. Tema 13. O Sistema Impositivo Español. 13.1. Marco Legal Básico. 13.2. Clasificación impositiva Estatal. 13.3. Clasificación impositiva Autonómica. 13.4. Clasificación impositiva Municipal. Tema 14. O Orzamento Público. 14.1. Definicións, características e Ciclo Orzamentario. 14.2. Principios orzamentarios e Orzamentos Xerais do Estado. 14.3. Estrutura, contidos e funcións orzamentarias. 14.4. Clasificación Económica dos Orzamentos. Indicadores de medida do tamaño do Sector Público. 14.5 Análise Orzamentario aplicado. Tema 15. A Teoría Xeral da Imposición: custos e incidencia. 15.1. Custos impositivos, o exceso de gravamen. 15.2. Imposición óptima: eficiencia e reparto da carga tributaria. 15.3. Incidencia Impositiva.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais

Análise de fontes documentais	B6 B10 B13 B1 B3 B5 C1 C4 C5	2	3	5
Sesión maxistral	A4 A5 A7 A15 B11 B1 B4	40	40	80
Estudo de casos	A7 A9 B7 B12 B3 B5 C6 C7	18	27	45
Proba obxectiva	A7 B6 B8 B4	5	0	5
Atención personalizada		15	0	15
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Lectura de forma razoada e crítica da bibliografía para o seguimento do curso
Sesión maxistral	Explicación polo profesor de cada un dos temas do programa, insistindo nos conceptos fundamentais e as súas relacións.
Estudo de casos	O profesorado explicará previamente a presentación dos casos prácticos a metodoloxía que debe seguirse e a orientación técnica para a súa resolución favorable.
Proba obxectiva	Consistirá nun examen final da asignatura que será escrito.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais Estudo de casos Proba obxectiva	Consistirá nun sistema de tutorías por parte do profesorado donde se atenderá de forma persoal ao alumno. Os medios empregados serán o correo electrónico para dúbidas, consultas e seguimento dos casos, moodle para depositar ficheiros e demas materiais e Teams para reunións e actividades de grupo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A7 A9 B7 B12 B3 B5 C6 C7	A avaliación dos casos o exercicios prácticos será feita ben a través de preguntas tipo test con respostas de cálculo numérico cunha soa resposta correcta ou ben mediante exercicios prácticos feitos por escrito na aula. Desta forma o alumno deberá mostrar a comprensión en canto a experiencia práctica adquirida.	20
Proba obxectiva	A7 B6 B8 B4	Se fará un exámen conxunto de ambas partes: Economía e Facenda Pública, que terá carácter eliminatorio. Os exames aprobados tendrán a condición de liberados ata a conclusión do curso, e dicir, quen aprobe unha parte da asignatura en maio so ira o examen de xullo coa parte suspensa. Non se gardan ditos aprobados para anos posteriores. Para superar a asignatura se require unha media de 5 puntos entre ambas partes: Economía e Facenda Pública, sendo para elo necesario acadar na parte suspensa un mínimo de 4,5 puntos. A respectiva proba final (obxectiva) será escrito e tipo test, con preguntas de resposta multiple e unha soa resposta correcta, o 20% das preguntas serán de comprensión da parte aplicada da materia. A nota final da asignatura estará formada pola media ponderada en base o número de horas/crédito con que conta cada parte da asignatura. Na 2ª oportunidade será recuperable a parte correspondente a proba práctica, según as especificacions recollidas nas observacions a avaliación.	80

Observacións avaliación

Nota a avaliación: no caso dos alumnos con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa de exención de asistencia, a avaliación será feita a través da proba obxectiva, que representará o 100% da calificación en ambas oportunidades.

Na segunda oportunidade o alumno/a, que opte por recuperar o 20% correspondente a proba práctica feita durante o período de docencia, o poderá facer contestando as preguntas que al efecto se entregaran tras concluir a parte correspondente a proba obxectiva, preguntas que seguirán a metodoloxía descrita como "estudo de casos" (test o exercicios prácticos). As persoas que opten por recuperar a nota da parte práctica, deben ter en conta que a nota da parte práctica recollida na calificación será a obtida nesta segunda oportunidade.

No caso de plaxio ou copia na realización de calquer proba o alumno automática será excluído da mesma, e toda a puntuación que obtuviese en dita convocatoria ou oportunidade le será eliminada. Por ello, si o alumno tivera puntuación na proba práctica ou estudo de caso, esta le sería anulada.

Fontes de información

Bibliografía básica	Del Campo Villares, M. O. y Montes Solla P. (2022). Fundamentos Económicos y de la Hacienda Pública. A Coruña: Reprografía do Noroeste (2ª edición). Barreiro Gen, Mª. y Del Campo Villares, M. O. (2019). Fundamentos Económicos y de la Hacienda Pública. A Coruña: Reprografía do Noroeste (1ª edición).

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Principios económico-contables da empresa/612G01005

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Organización constitucional do Estado/612G01009

Materias que continúan o temario

Fundamentos de Dereito Financeiro/612G01018

Dereito Tributario/612G01029

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías